

Vzdrževanje kmetijske krajine za ptice in metulje na Goričkem „GORIČKA KRAJINA“

Stanka Dešnik

Gornja Radgona, 24. avgust 2021
Pomurski sejem Gornja Radgona, AGRA

Izhodišča projekta - neugodno stanje ohranjenosti vrst in habitatnih tipov

- ▶ Med 2004 in 2012 je **izginilo 800 ha** različnih tipov travnikov, skrčil se je obseg mejic in visokodebelnih sadovnjakov.
- ▶ Izguba življenjskih prostorov večjega števila ogroženih vrst. Npr.: Veliki skovik **160 parov v 2004, 55 parov v 2014**
- ▶ Pretežno vrste, ki živijo ali se prehranjujejo na ekstenzivnih travnikih in visokodebelnih travniških sadovnjakih.

Predstavitev projekta „Gorička krajina“

Akronim projekta:	GORIČKA KRAJINA
Naslov projekta:	Vzdrževanje kmetijske krajine za ptice in metulje na Goričkem
Vodilni partner:	Javni zavod Krajski park Goričko (JZ KPG)
Projektni partnerji:	Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS) Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije - zavod Murska Sobota (KGZS - ZMS)
Trajanje projekta:	1. 12. 2017-30. 11. 2021
Vrednost projekta:	1.785.353 €; od tega JZ KPG 1.598.846,00 €
Projekt sofinancirata:	Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR) (80%) Ministrstvo za okolje in prostor Republike Slovenije (20%) Operativni program za izvajanje Evropske kohezijske politike za obdobje izvajanja 2014-2020

Izhodišča projekta - neugodno stanje ohranjenosti vrst in habitatnih tipov

- ▶ Glavni cilj projekta je s predvidenimi varstvenimi ukrepi na terenu ohraniti ali izboljšati pogoje in stanje za dve vrsti ptic - velikega skovika in hribskega škrjanca, tri vrste metuljev - strašničinega in temnega mravljiščarja ter travniškega postavneža, dve vrsti hroščev - puščavnika in škrlatnega kukuja, tri vrste netopirjev - navadnega netopirja, dolgokrilega netopirja in malega podkovnjaka in tri travniške habitatne tipe - polnaravna suha travišča na karbonatnih tleh (koda HT 6210), travniki s prevladujočo stožko na karbonatnih, šotnih in glineno-muljastih tleh (koda HT 6410) in nižinsko ekstenzivno gojeni travniki (koda 6510).
- ▶ Namen projekta je izboljšati življenjske pogoje za izbrane vrste

Predstavitev projekta „Gorička krajina“

Glavni cilj:
Ohraniti ali izboljšati
živiljenjske pogoje in stanje
za 10 živalskih vrst in
3 habitatne tipe

Končni rezultat:
izboljšanje stanja na **187 ha**
površin

Travniški visokodebelni sadovnjaki, ukrepi: obnovitvena rez 950 sadnih dreves - za izboljšanje stanja ohranjenosti velikega skovika

Travniški visokodebelni sadovnjaki, ukrep:

pogodbe o varstvu za 50 habitatnih dreves -

30 označevalnih tablic z vsebino o tem, kdo živi v duplih, zakaj in kako pomagati
izboljšati pogoje za življenje npr. velikega skovika

 Staro drevje - novo življenje

Stara sadna drevesa z dupli so dom številnih ogroženih živali. V njih vrezajo svoje mladiče veliki skoviki, smrdokavn, pogorelički, sinice in škarci, zatočišče pa tam najde tudi zelo redek hrošč puščavnik. Dupla nastanejo z obrezovanjem večjih vej ali pa jih iztečejo žolne in detli.

Veliki skovik, med ljudmi zaradi svojega oglašanja bolj znan kot čuk, je kljub svojemu imenu ena najmanjših evropskih sov in edina selivka med njimi. Zimo preživi v Afriki in se k nam vrne šele v začetku aprila.

Veliki skovik se na Goričkem hrani predvsem s kobilicami, bramerji in poljskimi murni, občasno pa tudi z voluharicami in mišmi. Lovi jih na pozno košenih travnikih, v grmišjih, mejicah in opuščeni vinogradih. Pri tem potrebuje preže-odmrle veje na drevju, posamezna drevesa, žice ali kole ograj.

Pomagamo mu tako, da ne zapiramo dupel, sadimo nove visokodebelne sadovnjake (predvsem jablane) in drevesne mejice, na rabu travnika postavljamo lesene kole, ne uporabljamo strupa proti bramerju ter pustimo del travnika nepokošen do sredine avgusta.

! Če slišite ali vidite velikega skovika, bomo na Društvu za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS) veseli vašega klipa!
T: 01 426 58 75 M: 041 712 796 E: dopps@dopps.si

? Več o velikem skoviku najdete na spletni strani DOPPS in društveni Facebook strani.
W: ptice.si
F: www.facebook.com/pticeDOPPS

Nalozba udruga Republike Slovenije in Evropske unije iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

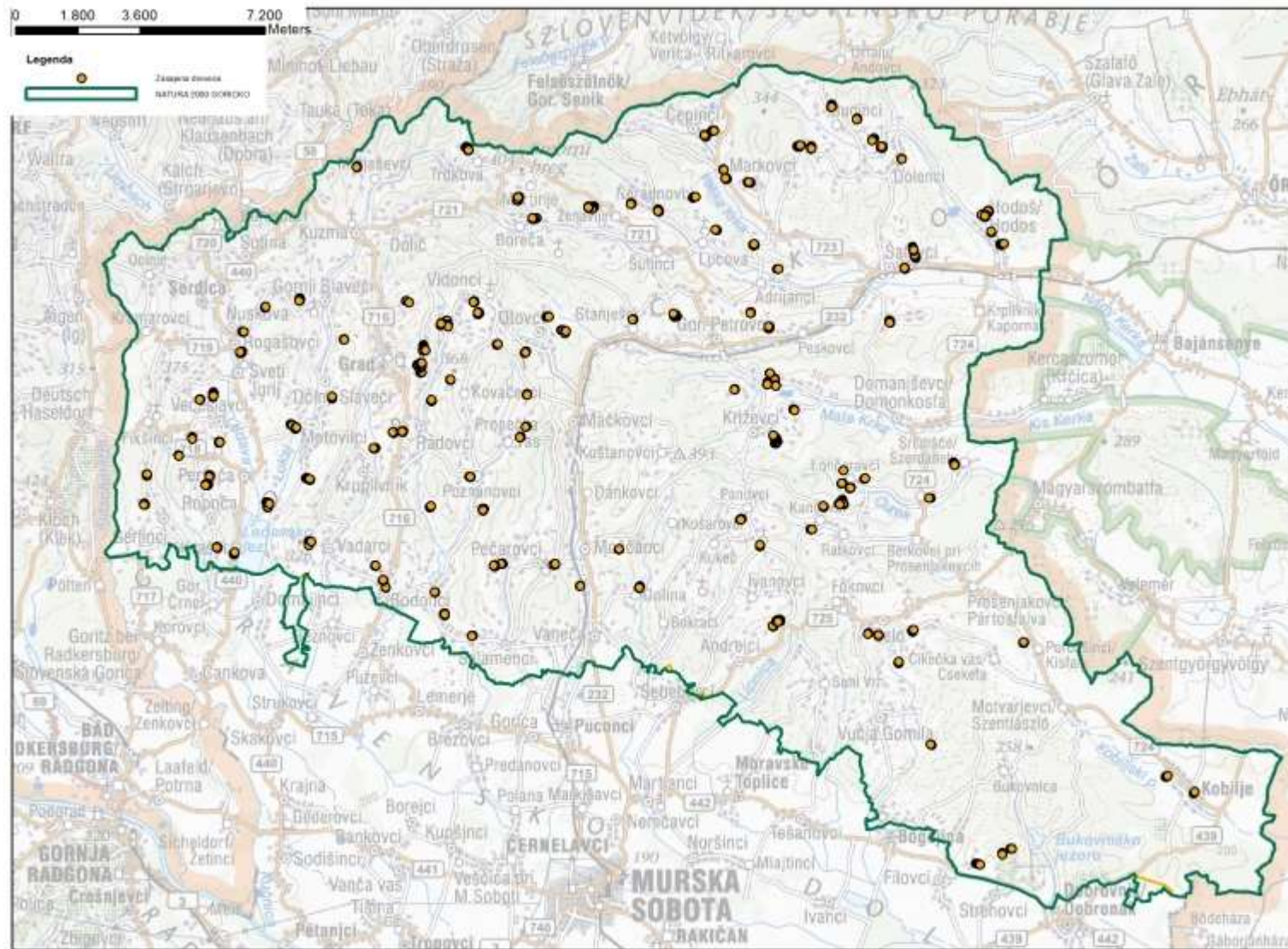
      EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Travniški visokodebelni sadovnjaki, ukrep: sajenje novih sadovnjakov

- ▶ Javni poziv za izbor upravičencev in izbor izvajalca (sadike+sajenje)
- ▶ Posadili 1200 jablan + 40 posamičnih dreves : 20 skoršev + 20 hrušk
- ▶ Najmanj 5 dreves do največ 29
- ▶ Sklenili 128 pogodb z lastniki zemljišč, kjer so zasajene jablane
- ▶ K sadiki dodali 2 kola + zaščitna mreža proti divjadi (2m) in voluharju (cca 43 EUR/drevo)
- ▶ Sadike iz drevesnice Malus
- ▶ 30 različnih sort: Carjevič, Mošancelj, Krivopecelj, Bobovec, London peping, Boskopski kosmač, Zlata pramena, Damasonski kosmač, Purporno rdeči Cosino, Šampanjska reneta, Grafenštejn, Beličnik, Jonathan, Rdeča zvezdasta reneta, Ovčji nos, Landsberška reneta, Batula, Herbertova Reneta, Bergerjev rožnik, Wagnerjevo jabolko, James Griwe, Ribston Peping, Cox Orang.- Reneta, Berlepsch, Zimski Rambour, Rdeči Belefleur, Amethyst, Baumonova R., Beli zimski kalvil, Double zooete agt, Discovery, Francoska zlata r., Jakob lebel, Kanadka, Ontario, Prinz Albrecht, Roter Eisnerapel- železna, Zuccamaglio reneta
- ▶ v 54 od 86 vaseh na območju Natura 2000 Goričko rastejo novi sadovnjaki

Prostorska razpršenost v Natura 2000 Goričko

Izbor upravičencev z javnim pozivom

- ▶ Število sadik je bilo sorazmerno velikosti parcele in dejanskega prostora za sajenje (preverba namenske rabe v OPN in GERKi, ki niso deležni subvencij)
- ▶ Medvrstna razdalja 10x10 m med sadikami in vrstami.
- ▶ Zakoličenje sadilnih mest v sodelovanju z lastniki zemljišč.
- ▶ 25 % upravičencev je prejelo 5 sadik, 67 % je prejelo največ 11 sadik, samo 8% je pr več kot 20 sadik.
- ▶ Pogodba o varstvu : upravičenci so dolžni skrbeti za sadovnjak in največ 3x kositi na leto ter zagotavljati trajnost nasada/habitata do konca leta 2026.
- ▶ Za 40 posamič zasajenih dreves so izbrana mesta na javno dostopnih površinah v lasti lokalnih skupnosti in lastnikov, ki dovolijo dostop.

Dan travniških sadovnjakov - Goričko 2021

? Ali bo sadno drevje v drevoredu ali posamič kot habitat v prihodnje deležno podpore ?

Vabljeni na zaključno konferenco projekta

Četrtek, 9. september 2021

ZAKLJUČNA KONFERENCA PROJEKTA GORIČKA KRAJINA

ob 10.00 v koncertnem salonu
na gradu Grad

Hvala za vašo pozornost!

Info: www.park-goricko.org / projekti / Gorička
krajina

Vodja projekta: Gregor Domanjko

Direktorica : Stanislava Dešnik

Javni zavod Krajski park Goričko,
Grad 191, 9264 Grad

